

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvcvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. De modo sepulturæ eius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Q V A E S T . L I .

quod conuenit corpori Christi mortuo, attribuiatur Deo, ratione vniuersis ergo inconueniens videtur. Christum fuisse sepultum.

S E D C O N T R A est, quod Dñs dicit Mat. 26. de maliere qua cum ininxerat. Opus bonum operata est in me, & postea subdit: Mittens enim hoc vnguentum in corpus meum, ad sepeliendum me fecit.

R E S P O N . Dicendum, q̄ conueniens fuit Christum in sepelitu. Primo quidem, ad comprobandum veritatem mortis: non enim in sepulchro aliquis ponitur, nisi quando iam de veritate mortis, colat: vnde & Marci. 15. legitur, quod Pilatus antequam concederet Christum sepeliri, diligenter inquisitione cognovit eum mortuum esse. Secundo, quia per hoc quod Christus de sepulchro resurrexit, datur spes relurgēdi p̄ ipsum, his q̄ sunt in sepulchro, secundum illud Ioan. 5. Omnes qui in monumentis sunt, audient vocem filii Dei: & qui audierint, uident. tertio, ad exemplum cōrum, qui per mortem Christi, spiritualiter moriūt peccatis, qui scilicet abscondunt a contritōne hominum: vnde dicitur Colos. 3. Mortui estis, & vita uestra ab ſcēdita eft cum Ch̄o in Deo: vnde & baptizati, qui per mortem Christi moriuntur peccatis, quasi conſepeluntur Christo, per immersionem, secundum illud Roma. 6. Conſepulti sumus cum Christo, per baptismum in mortem.

A D P R I M U M ergo dicendum, q̄ Christus sepultus ſe inter mortuos liberum fuisse ſatetur, in hoc q̄ per inclusionem sepulchri, non potuit impediri, quin ab eo resurgendo exiuerit.

A D S E C U N D U M dicendum, q̄ ſicut mōr̄ Christi efficienter operata ſe noſtrā ſalutem, ita etiā & eius ſepulchra: unde Hieronym. dicit Super Mar. Sepulchra Christi resurgimus. Et Itaiae 53. ſuper illud, Dabit impios pro ſepulchra, dicit glo. * id eft, gentes, qua sine pietate erant, Deo patre dabit: quia mortuus & ſepultus eos acquisiuit.

A D T E R T I U M dicendum, quod ſicut dicit in quadam ſermone concilij Ephesini, nihil horum que lauant homines, iniuriā Deo facit, que ostendunt eum non paſſibilem, ſed clementem. Et in alio ſermone cuiudem concilij legitur: Nihil putat iniuriā Deus, quod eft occaſio ſalutis hominibus: tu quidem non ita vilem Dei naturam arbitraberis, tamquam qua aliquando ſubiecta poſſit eſſe iniurijs.

**Glo. or. ibi.
babex.**

**¶ Super Quætionis
quinquagesimā pri-
ma Articulum 2.**

Titulus Modis no-
mine uatu: pro
conditionib⁹ obler-
uatis in ſepeliendo
corpus Christi.

TIn corpore una
concluſio: Modus ſe-
pulture Christi fuit
conueniens quantū
ad tria. Omnia ſunt
clarā.

TIn reſponſione ad
vltimum, addē quod
excifio ſepulchri in
petra, immobile ſe-
pulchrum reddens,
ad perpetuam te-
fimoniū de morte
Christi apud terge-
nas ſpectat. Ne lo-
lum teſtari illud ui-

A R T I C U L U S I I .

**Vtrum conuenienti modo Christus
fuerit ſepultus.**

A D S E C U N D U M ſic proce-
datur. Videretur non conuenie-
ti modo, Christum fuisse ſepul-
tum. Sepulchra enim eius reſpon-
det morti ipsius: ſed Christus
fuit paſſus mortem abieciſſima,
ſecundum illud Sapient. 2. Mor-
te turpiſſima condenneamus
eum. ergo inconueniens uidetur
fuisse quod Christo exhibita fuit
honorabilis ſepulchra, in qua
a magnatibus fuit tumula-
tus, ſcilicet a Ioseph ab Arima-
thia, qui erat nobilis Decurio (vt
habetur Mat. 15.) & a Nicodemo,
qui erat princeps iudeorum, ut
habetur Ioan. 3.

A R T I C . II .

F ¶ 2 Præt. Circa Christum non debuit aliiquid fieri, quod eſſet ſuperfluitatis exemplum. Vide-
tur autem ſuperfluitatis fuisse, quod ad ſepeliendum Christum Nicodemus venit ferens miſtrum myrra & aloes quaſi libras centum (ut dicitur Ioan. 19.) pre-
ſertim cum mulier præuenerit corpus eius ungere in ſepulturam, ut dicitur Marci 14. non ergo ſit hoc conuenienter circa Christum factum.

F ¶ 3 Præt. Non eſt conueniens, ut aliquod factum ſibiſi fit diſſonum: ſed ſepulchra Christi fuit ſimplex ex una parte: quia ſciliſt Iofeph in quoſu corpus eius in ſindone munda (ut dicitur Mat. 27.) non autem auro aut gemmis, aut ſericō, ut Hieron. * ibidem dicit: ex alia nero parte uideretur fuisse ambi-
toſia, in quantum eum cum aromaticis ſepelierūt ergo uideretur non fuisse conueniens modus ſe-
pulchra Christi.

F ¶ 4 Præt. Quæcumque ſcripta ſunt, præcippe de Ch̄o, ad noſtrā doctrinam ſcripta ſunt, ut dicitur Ro. 15. ſed quadam ſcribuntur in Euangeliſ circa le-
pulchrum Christi, quæ in nullo uidentur ad noſtrā doctrinam pertinere: ſicut quod fuit ſepulchruſ in horto, quod in monumento alieno, & nouo, & exciſo in petra. Inconueniens ergo fuit modus ſe-
pulchra Christi.

S E D C O N T R A eſt, quod dicitur Isa. 12. Et erit ſe-
pulchrum eius glorioſum.

R E S P O N . Dicendum, quod modus ſepulchra Christi oſtentatur eſſe conueniens quantum ad-
tria. Primo quidem, quantum ad conſirmandam fidem mortis & resurrectionis ipsius: ſecundo, ad commendandam pietatem cōrum, qui cum lepe-
lierunt: unde Augustinus * dicit in 1. de Civitate Dei: Laudabiliter commemorantur in euangelio, qui corpus eius de cruce acceptum, diligenter ar-
que honorifice tegendum ſepeliendumque cu-
rarunt: tercio, quantum ad mysterium, per quod infor-
manſ illi qui Ch̄o, conſepeluntur in morte.

A D P R I M U M ergo dicendum, quod circa mor-
tem Christi commandantur patientia, & conſtan-
tiā ipsius, qui morte eft paſſus, & tanto magis quā-
to mōr̄ fuit abieciſſior: ſed in ſepulchra honorifica
conſideratur uirtus morientis, qui contrainten-
tione occidentium etiam mortuus honorifice lepe-
lit, & prefiguratur deuotio fidelium quierant,
Christo mortuo ſeruiti.

A D S E C U N D U M dicendum, quod in hoc, quod Evangelista dicit, Quod ſepelirent cum, ſicut mōr̄ eft iudeis ſepelire (ſicut August. * dicit ſuper Ioan.), admouuit in huiusmodi officijs, quæ mortuis ex-
hibentur, morem cuiuslibet gentis eſſe ſeruādum. Erat autem iſius gentis conſuetudo, ut mortuorū corpora uarijs a ſomatibus condirentur, ut diutius ſeruarent illas: vnde & in tertio de doctrina Chri-
ſiana dicitur, * q̄ in omnibus talibus, non uis re-
rū, ſed libido utentis in culpa eft. Et poſtea ſubdit: quod in aliis personis plerumque flagitium eft
in diuina uel propheticā perſona, maxime enī
dam rei ſignum eft Myrra enim, & aloes propter
ſu amaritudinē ſignificant poenitentiam, per quā
aliquis in ſcipo Christi conſeruat abique corri-
ptionē peccati: odor autem aromatum ſignificat
bonam famam.

A D T E R T I U M dicendum, q̄ myrra & aloes ad-
hebant corpori Christi, ut immuue a corruptione
teruaretur, quod uidebatur ad quandā neceſſi-
tatem.

tem pertinere. Vñ datur nobis exemplum, q̄ pl̄c̄te possumus aliquibus pretiosis uti medicinaliter pro necessitate nostri corporis conservandi, sed in uolu-

to corporis pertinebat ad solam quādam decentiā honestatis, & in talibus, simplicibus debemus esse cōtētū. Per hoc tñ significabatur (vt Hier. * dicit) q̄

ile in sindone mūda inuoluit lelum, q̄ mēte pura cōfūceperit. Et hinc, vt Beda dicit s̄g Mar. † Eccl

fiamos obtinuit, ut sacrificiū altaris non in serico,

nec in panno tincto, sed in lino terreno celebret:

sicut corpus dñi est in sindone munda sepulatum.

AD QUARTVM dicendum, q̄ Christus sepelitur in horto, ad significandum q̄ per mortem & sepul-

turam ipsius, liberarum a morte, quam incurrimus per peccatum Ad in horto paradisi commissum.

Ideo autem Salvator in aliena ponitur sepulatura (vt

Aug. dicit in quadam sermone) quia pro aliis moriebatur: salute: sepulchrum autem mortis est

habituolum. Per hoc ēt considerari potest pauper-

tans abundanta pro nobis suscep̄: nam qui do-

mum in uita non habuit, post mortem quoque in

alio sepulchro reconditur, & nudus existens a

lepro cooperitur. In novo autem ponitur monu-

mento (vt Hieron. * dicit) ne post resurrectionem,

corporibus remanentibus, surrexisse, ali us

fingeretur. Potest autem & nouum sepulcharum,

Mariavirginalem uterum demonstrare. Per hoc

enam datur intelligi, q̄ per Christi sepulcram omnes innouamur morte & corruptione destrūcta.

In monumento autem exciso in petra conditus est

Sup. hoc (vt Hiero. † dicit), ne si ex multis lapidibus adifica-

tum fuisset, tumuli fundamentis suffossi ablatus

fuso diceretur. vnde & faxum magnum quod ap-

positum fuit, ostendit q̄ nō absq; auxilio plurimo-

rum sepulcra potuisset reserari. Si etiam sepultus

fuerit terra, dicere poterant, suffoderunt terram,

& furati sunt eum, sicut Aug. * dicit. Significatur

autem mystice per hoc, (vt Hila. † dicit) q̄ per Apo-

stolorum doctrinā in pectus duritiae gentilis, quo-

dā doctrinæ opere excisum, Christus infertur, ru-

perat defac nouum, & nullo antea ingressu timori Dei

perire. Et quia nihil prater cum oportet in pe-

ciora nostra penetrare, lapis ostio aduoluitur. & si-

cit Orige. * dicit, non fortuito scriptum est, q̄ lo-

leph inuoluit corpus Christi sindone munda, &

poluit in monumento nouo, & q̄ aduoluit lapidem

magnum, quia omnia quæ sunt circa corpus Iesu,

munda sunt, & noua, & valde magna.

Super Questionis
quænagogeisima pri-
ma articulū ter-
tium.

ARTICVLVS III.
Vtrum corpus Christi in sepulchro fue-
rit incineratum.

T Itulus, clarus.

¶ In corpore vna
conclusio: Non fuit

Christi putrefacti-
o, ut incinerari.

Probatur dupli-
citer. Primo, pu-
trefactio prouenit ex

infirmitate naturæ il-
lud corporis, non po-

tem corporis amplius
in unū continere, ergo

Christus, ne mortis
inuictus, noluit

corpus suum refoli:
Antedēs patet. Cō-
sequentiā probatur,

quia mors Christi nō

piunt, & ad putredinē disponunt, quia exhalante calido natu-
rali, superuenit calor extraneus,
qui putrefactionem causat. ergo
videtur quod similiter in corpo-
re Christi acciderit.

¶ 3 Præter. Sicut dictū est, * Chrs
sepeliri uoluit, ut daret hoībus
spem resurgēdi ēt de sepulchris.
ergo ēt incinerationem pati de-
buit, ut spem resurgendi incine-
ratis post incinerationem, dare.

SED CONTRA est, quod in Ps.
15 dī. Non dabis sanctum tuum
videre corruptionem: quod Da-
mas. * exponit in 3. lib. de corru-
ptione, quæ est perresolutionē
in elementa.

RESPON. Dicendum, quod nō fuit cōueniens corpus Chri-
sti putrefaci, uel quocumq; mo-
do incinerari: quia putrefactio
cuiuscumq; corporis prouenit
ex infirmitate naturæ illius, cor-
poris, quæ non potest amplius

corpus contineāre in unū. Mors
autem Christi (sicut supra dictū
est) * non debuit esse ex naturæ
infirmitate, ne crederetur non
esse voluntaria. & ideo non ex
morbo, sed ex passione illata uo-
luit mori, cui se obtulit sponte.

Et iō Christus, ne mors eius, na-
tura infirmitati alcriberetur, no-
luit corpus suum qualitercumq;
putrefaci, aut qualitercumq; re-

solui: sed ad offensionē virtutis
diuinæ uoluit corpus illud incor-
ruptū permanere. vñ Chry. *

dicit, q̄ viuentibus aliis hoībus,
his, qui egerunt irene, arridē
propria gesta: his autē pereunti-
bus, percunt: sed in Christo est

totum contrarium. nam ante
crucem omnia sunt mesta & in-
firma: ut autem crucifixus est,
omnia clariora sunt facta, ut no-
tias noui purum hominem cruci-
fixum.

AD PRIMVM ergo dicendum,
quod Christus, cum non eset
iubiectus peccato, neque morti-
erat obnoxius, neque incine-
rationi, voluntarie tamen mortem sustinuit propter

nostram salutem, secundum rationes supradictas.*

Si autem corpus eius fuisset putrefactum uel reso-

lutum, magis hoc fuisset in derimentiū salutis
humanæ: dum non crederetur in eo esse virtus di-
uina: unde ex persona eius in Psal. 29. dicitur, Quæ
vtilitas in sanguine meo, dum defendo in cor-

ruptionem? quā dicat, Si corpus meum putrefactat,
perderet effusus sanguinis vtilitas.

AD SECUNDVM dicendum, quod corpus Christi,
quantum ad conditionem naturæ putrefactibilis

putrefactio fuit: licet non quantum ad meritum pu-
trefactionis, quod est peccatum: sed virtus diuina

corpus Christi a putrefactione præseruavit, sicut &
refusauit a morte.

AD TERTIVM dicens, quod Christus de se-
pulcro

debuit esse ex infirmitate
naturæ, sed nolū-
taria: in cuius signum
non morbo, sed pa-
fione voluntarie in-
scepta mortua est.

Secundo, probatur,
qua ad offensionem
diuinæ virtutis volu-
tis corpus suum incor-
ruptionem permanere.

Et ad hoc afferatur au-
toritas Chrysotilo.

Circa primam ra-
tionem dubium occur-
rit, quia impertinens
uf. Nā sine in corpo-
re Christi fuerit ali-
qua putrefactio, sine
non, confabat q̄ ex
uolenta paſſione, nō
ex naturæ infirmitate
mortua erat, quia
paſſus est in cruce in-
ueniens.

¶ Ad hoc dī, q̄ putre-
factio cadaveris atte-
statur infirmitati na-
ture presentis & pre-
terita. Nam corpora
ita compacta, ut natu-
ralis complexio uigo-
rosa sit & uina &
mortua, putrefactius

resistunt magis aliis,
et propterea si putre-
factio cadaveris acci-
cisset in Christi cor-
pore, testimoniū in-
firmitatis naturæ in
Christo monstrat, tamquam impotens,

pruis amplius tenere
corpus uiam, & po-
stea incorruptum, &
cōte quenter q̄ mors

Christi accidisset, et
si noluisse. Et sic im-
peditur, ad-
putrefactio, corporis
mortui nō est imper-
tinens: sed idoneum

testimoniū voluntar-
ia mortis, & putre-
factio sustinet testis

moris, non voluntari-
a: sed necessaria ex
debitate naturæ. Ex

supra, ita namq; pa-
tet, q̄ Christus liec-
cruifixus, mortuus
in eis, quia uoluit: in
cuius signum clamans

vtpirauit.

In trac. qui
dicitur, ad-
uerſus genti-
les demoni-
ſtracio, q̄

Christus fir-
Deus, par-
ante med-
tom. 5.

Art. 1. huins
quæst.

Lib. 3. orth.
fid. c. 28.

In corp. art.
& q. 5. ar. 1.